

Norges Vassdrags- Og Energidirektorat (Nve)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Vår ref.
17/7188- 35

Deres ref.

Vår dato
01.03.2021

Vår saksbehandler
Morten Aasheim
907 52 395, maa@statskog.no

Slam/tungmetaller fra Namsvassdammen

Statskog er grunneier fra ca 4 km nedstrøms Namsvassdammen og sammenhengende de neste 17 km. Røyrvik fjellstyre og Namsskogan Fjellstyre representerer fiskerettshaverne på denne strekninga. På denne strekninga er flere kunstige og naturlige basseng/terskler.

Rapport 26/2020 fra Veterinærinstituttet bekymrer oss.
Vi er glade for at Statsforvalteren i Trøndelag har pålagt NTE å overvåke.

Vi mener dessuten at overvåking av strekninga fra Namsvassdammen og ned til og med Mattisflya må legges inn som et krav i forbindelse med revisjon av konsesjon for KØN.

Allerede ved høring i forbindelse med revisjonen pekte vi på behovet for å følge opp utviklinga i terskeldammer. Da med tanke på fiskesammensetning (f. eks vilkår som favoriserer ørekyte framfor ørret), plantesamfunn og sedimentering.

Rapporten om transport og sedimentering av *finstoff fra dambygginga*, samt det høye innholdet av tungmetaller gjør det desto viktigere med en slik overvåking over en lang periode.

På vegne av Statskog SF, Namsskogan fjellstyre og Røyrvik fjellstyre

Morten Aasheim
eiendomskonsulent

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg: 0

Kopi til:

fmltto@statsforvalteren.no
Nte Energi AS
RØYRVIK KOMMUNE
SENTRALADMINISTRASJON
RØYRVIK KOMMUNE
SENTRALADMINISTRASJON

		7736	STEINKJER
Postboks 2552		7898	LIMINGEN
		7898	LIMINGEN

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Trondheim, 31.05.2021

Deres ref.:
21/838

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/6165

Saksbehandler:
Olav Nord-Varhaug

Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder

Innledning

Det vises til oppdrag i brev av 6. april d.å. hvor departementet ber om et sammendrag av, og en faglig anbefaling om hvordan følgende to rapporter bør følges opp:

- 1) sluttrapporten fra evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder ([NF-rapport nr.: 1/2021](#)), jf. bestilling i tildelingsbrevet for 2019
- 2) sluttrapporten fra evalueringen av forsøksordningen med grunneier- og partssammensatte verneområdestyrer ([NF-rapport nr.: 9/2020](#)), som er gjennomført på bakgrunn av Klima- og miljødepartementets brev 31. mars 2016 og 16. august 2017

Miljødirektoratet finner at evalueringene svarer ut oppdraget på en god måte og i tråd med mandatene som ble gitt. Miljødirektoratet kjenner seg generelt godt igjen i funnene og vurderingene i rapporten, og mener de danner et godt grunnlag for utvikling og forbedring av forvaltningsordningen.

Miljødirektoratet viser til at evalueringsrapportene slår fast at nåværende forvaltningsordning ikke synes å ha svekket verneverdiene, men heller ikke ser ut til å ha styrket dem. Ordningen har bidratt til mindre konfliktnivå rundt vern av de store verneområdene samt bedre lokalt eierskap. Det er tilført betydelig økte ressurser til forvaltning av verneområder i perioden forvaltningsordningen har fungert. Direktoratet anbefaler at ordningen med nasjonalpark- og verneområdestyrer med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting videreføres, men har en del forslag til hvordan forvaltningen kan ytterligere forbedres.

I tråd med funnene og anbefalingene i rapportene ser Miljødirektoratet særlig tre områder som bør følges opp, styresammensetning, styrket ressurstilgang og forvaltning innenfor vernets rammer. I tillegg ser vi behov for oppfølging som kan gi bedre beslutningsgrunnlag for forvaltningen av områdene og noen praktiske grep som bør tas for å få en ryddig og langsiktig forvaltning.

Miljødirektoratet anbefaler spesielt følgende oppfølging:

- videreføre dagens forvaltningsmodell med folkevalgte representanter fra kommuner, fylkeskommuner og Sameting
- styrke rådgivende utvalg og la det bli det dialogforum det var tiltenkt
- ansette flere forvaltere for å bedre ressursituasjonen til noen av styrene
- utvikle et bedre system for kunnskapsoppdatering og overvåkning av tilstandsutviklingen i verneområdene, inkludert for omfanget av motorferdsel
- mer enhetlig forvaltning, inkludert for bruken av naturmangfoldloven §48
- prioritere utarbeidelse av tydelige forvaltningsplaner og besøksstrategier
- økte tiltaksmidler for å kunne følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier
- styrke oppfølging av og veiledning til styrer og forvaltere

Det er også viktig å huske på at det er flere forhold som påvirker svarene på de fire spørsmålene som er stilt i evalueringen og at det ikke alltid er mulig å skille ut hva som skyldes forvaltningsordningen og hva som skyldes andre forhold. Eksempler på dette er utvikling av budsjettssituasjonen, med bl.a. økning i tiltaksmidler, økende vekt på verdiskapning og besøksforvaltning i verneområder og utviklingen i reiselivet med bl.a. økning i antall turister i Norge.

Under følger et sammendrag av de to rapportene og en utfyllende gjennomgang av anbefalingene. Sammendragene er i stor grad hentet direkte fra rapportene.

Evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder, sammendrag

I 2020 var det ti år siden gjeldende lokalt forankrede forvaltningsmodell for nasjonalparker og andre store verneområder i Norge ble innført. I perioden 2010-2020 er det etablert 48 lokalt/regionalt baserte nasjonalpark- og verneområdestyrer (inkl. styre for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat) og det er opprettet 62 statlige nasjonalpark- og verneområdeforvalterstillinger lokalt i tilknytning til de store verneområdene. På oppdrag fra Miljødirektoratet har Nordlandsforskning evaluert forvaltningsmodellen basert på følgende mandat i henhold til oppdraget fra KLD:

- Er formålet med vernet ivaretatt på kort og lang sikt?
- Har styrene en enhetlig praksis og måloppnåelse innenfor og mellom verneområder?
- Har reformen oppnådd bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap?
- Er forvaltningsmodellen samfunnsøkonomisk lønnsom?

Evalueringen baserer seg på data samlet inn ved dokumentstudier, spørreundersøkelser og intervjuer. Med utgangspunkt i et omfattende materiale er det foretatt kvantitative og kvalitative analyser for alle nasjonalpark- og verneområdestyrene omfattet av forvaltningsreformen, og dybdestudier av de fire styrene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalbreen, Stabbursdalen og Ytre Hvaler nasjonalparker. Nordlandsforskning har analysert og diskutert i hvilken grad verneområdestyrene ivaretar verneverdiene og peker på noen forhold som kan være utfordrende og andre som er positive. Viktige funn er:

- Det kan være vanskelig for styrene å fatte vedtak som er kontroversielle lokalt, men som kan være nødvendige for langsiktig ivaretagelse av verneverdiene.
- En stor mengde enkeltvedtak og arbeid med besøksforvaltning gjør det vanskelig for flere styrer å fatte vedtak som legger et langsiktig grunnlag for ivaretagelse av verneverdiene.
- En svært stor andel dispensasjonsvedtak fattes på grunnlag av det snevert formulerte unntaket i naturmangfoldloven § 48.

Det er positivt for ivaretagelse av verneverdiene at kunnskapsgrunnlaget er tydelig bedret det siste tiåret, samt at konfliktnivået ved forvaltningen av verneområdene synes å ha blitt redusert. Den lokalpolitiske forankringen tilskrives en positiv betydning, og i hovedsak pga. representantenes «lokale» tilknytning og i mindre grad partipolitiske forhold. Enkelte informanter påpeker imidlertid at et lokalt fokus kan ta noe oppmerksomhet bort fra nasjonale verneverdier.

Det er veldig stor variasjon mellom verneområdene i antall enkeltvedtak registrert i Miljøvedtaksregisteret siden opprettelsen av registeret i 2014. Antallet saker, andelen saker som avslås og andelen saker som behandles av Miljødirektoratet har vært stabilt gjennom perioden. Generelt dominerer motorferdselsaker (omtrent 70 prosent), med bygningssaker som nest største kategori (nesten 9 prosent). Det er få dispensasjonssøknader som avslås (6,7 prosent), og kun en svært liten andel av sakene behandles av Miljødirektoratet etter klage (omtrent 1,6 prosent). Dybdestudien av praksis i fire styrer viser stor variasjon i andelen enkeltvedtak fattet av det respektive styret og forvalter, noe som reflekterer den store variasjonen i saksmengde. Presedensvirkninger ble vurdert i omtrent hver femte sak, og det dominerende temaet var at tidligere tillatelser var argument for å gi tilsvarende tillatelse i senere sak. Studien viser også at andelen dispensasjonsvedtak på grunnlag av naturmangfoldloven § 48 var på rundt 40 prosent og hadde en svakt synkende trend i perioden.

Rapporten viser at det er store forsinkelser i mange av styrenes vedtak av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Det synes ikke som mengden enkeltvedtak er noen avgjørende grunn til slike forsinkelser. Arbeidet med besøksstrategier har forsinket en god del styrer i arbeidet med forvaltningsplaner, til tross for at besøksstrategier etter intensjonen skulle bygge på forvaltningsplanene.

Mandatet til rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg virker for mange områder å være uklart. Mange representanter i rådgivende utvalg opplever at utvalget fungerer mest som en informasjonskanal og arena for å fremme egne syn, men uten at det medfører reell innvirkning på beslutninger. Det er fortsatt mange styrer som ikke har administrativt kontaktutvalg og det virker andre steder tilfeldig hvordan det brukes.

Hovedinntrykket er at bevisstheten om og eierskapet til verneområdene er stor, og har blitt styrket, selv om det er variasjoner mellom områdene. Noen aktører mener det legges til rette for medvirkning, andre ikke. Det er hovedsakelig positive erfaringer knyttet til at forvalterne er ansatt hos Fylkesmannen (fra 1.1.21 Statsforvalteren), særlig når det bidrar til at det skapes et fagmiljø mellom forvaltere, Statens naturoppsyn, fjelltjenesten og andre.

Fylkesmanntilknytningen skaper imidlertid også utfordringer, fordi forvalteren kan oppfattes av å være en del av Fylkesmannen. Informantene opplever det som positivt for forvaltningen at forvalterne har kontorsted nær verneområdene. Generelt har det vært lite diskusjon om lokalisering av arbeidssted, men det finnes også eksempler på sterk uenighet om dette.

I lys av ulikheter i arbeidsmengden mellom verneområdestyrene og innenfor det enkelte verneområdestyret over tid, påpeker evalueringen at det er behov for en gjennomgang av ressursfordelingen totalt, fordelingen mellom verneområdestyrene, og fordelingen av ressurser på faste ansettelser og midlertidige tiltak. Treggheten i arbeidet med (reviderte) forvaltningsplaner viser dette.

Rapporten sier at det fremstår som viktig at det brukes midler på å følge opp og kontrollere tiltak som foretas i verneområdene. Det gjelder ikke minst for ivaretagelse av verneverdiene, nå når besøksstrategiene skal realiseres. Samtidig bidrar midler og aktivitet til legitimiteten til den lokale forvaltningen.

Nordlandsforskning konkluderer med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket dem. Foreløpig kan det se ut til at reformen sammenholdt med besøksforvaltning og økt verdiskaping har økt faren for negativ utvikling for verneverdiene, selv om besøksstrategiene forsøker å kompensere for dette. I noen områder med sterke lokale brukstradisjoner ser det ut til at en liberal dispensasjonspraksis (motorferdsel, byggeprosjekter) har utviklet seg. På den annen side ser reformen ut til å ha gitt betydelig bedret lokal forankring, noe som på sikt kan gi potensiale for bedre ivaretagelse av verneverdiene. Det er imidlertid så langt begrenset medvirkning blant grupper som representerer bruker- og verneinteresser. Kunnskapsnivået har økt, og det har blitt større åpenhet i forvaltningen.

Den samfunnsøkonomiske analysen viser en økning i finansieringen av verneområdeforvaltningen og den indikerer at forvaltningsmodellen samlet sett har bidratt til bedre ivaretagelse av verneverdiene overfor visse trusler, mer enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning, samt bedre lokal forankring og eierskap. I tillegg viser dybdestudien at enten forvaltningsmodellen i seg selv eller generelle trender det siste tiåret har bidratt til økt verdiskaping i de tre områdene Dovrefjell-Sunndalsfjella, Jostedalsbreen og Ytre Hvaler.

Evaluering av forsøksordningen med grunneier- og partssammensatte verneområdestyrer, sammendrag

Bakgrunnen for forsøksordningen er Regjeringserklæringen fra 2013 der det slås fast at «Lokal medvirkning er viktig i forvaltning av naturressurser og regjeringen vil ha forsøk med grunneierstyrt forvaltning av verneområder». Klima- og miljødepartementet besluttet på bakgrunn av dette å sette i gang forsøk med partssammensatte nasjonalpark- og verneområdestyrer som innebar grunneierrepresentasjon sammen med nærings- og interesseorganisasjoner i tillegg til de nåværende politisk folkevalgte representantene. Departementet ga etter dette Miljødirektoratet i oppdrag å forberede og gjennomføre forsøk med partssammensatte styrer. Klima- og miljødepartementet hadde plukket ut tre verneområder som skulle inngå i forsøket: Verneområdestyret for Trollheimen landskapsvernområde og nasjonalparkstyrene for Raet og Jomfruland.

I 2018 ble forsøksordningen utvidet til å omfatte nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen. For Jomfruland, Raet og Skarvan og Roltdalen ble styrene utvidet med grunneierrepresentanter,

mens styret for Trollheimen ble utvidet med både grunneierrepresentanter- og representanter fra nærings- og interesseorganisasjoner. For Skarvan og Roltdalen ble styret etter konsultasjon med Sametinget i tillegg utvidet med en politisk oppnevnt representant slik at forholdstallet med hensyn til samisk representasjon ikke skulle forrykkes i styret.

En forutsetning for forsøket var at de partssammensatte styrene ble fulgt tett opp med en evaluering, som blant annet skulle vise om forsøksordningen bidrar til forenkling og effektivisering, om det blir bedre lokal medvirkning og i hvilken grad verneverdiene eventuelt påvirkes. Nordlandsforskning har gjennomført evalueringen på oppdrag av Miljødirektoratet i tidsrommet 2017 til 2020.

En av målsettingene med forsøksordningen med partssammensatte verneområdestyrer er å bidra til **forenkling og effektivisering**. Evalueringen har hatt en bred tilnærming til disse begrepene, og satt søkelys på tilgjengelighet, sak- og søknadsbehandling, samspill mellom forvaltningsnivå, rolle- og ansvarsfordeling og etablering av tillit. Den mest tydelige sammenhengen mellom grunneier- og partsrepresentasjon i styrene og økt tilgjengelighet for innbyggerne i området er knyttet til nettopp økt representasjon. De nye sammensetningene av styrer, med grunneierrepresentanter fra ulike geografiske deler av verneområdet og representanter fra andre brukerinteresser, senker terskelen for å ta kontakt med styrerepresentanter og forvalter. Evalueringen konkluderer dermed med at utvidelse av verneområdestyrer med grunneiere og brukerrepresentanter har bidratt til å gjøre forvaltningen av verneområder mer tilgjengelig.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt det skjer endringer i sak- og søknadsbehandling, gir evalueringen et mer sammensatt svar. Grunneier- og brukerrepresentasjon bringer lokalkunnskap inn i styrenes arbeid, og bidrar til å opplyse saker ytterligere, gjøre beslutningsgrunnlaget mer solid og til å finne gode, praktiske løsninger samt at det også bidrar til økt legitimitet. Dette fører imidlertid ikke nødvendigvis til forenkling og effektivisering av sak- og søknadsbehandling.

Samspeillet mellom verneområdestyrer, kommuner, Fylkesmann og andre offentlige organer har endret seg, viser evalueringen. Følgeevalueringen viser tydelig at det er en økt kontakt mellom forvaltningsnivåer, men gir verken grunnlag for å hevde at dette fører til endringer i rolle- og ansvarsfordeling eller at det er en sammenheng mellom disse endringene og endringene i sammensetning av verneområdestyrer. Evalueringen konkluderer ellers tydelig på at utvidelsen av verneområdestyrer med grunneier- og brukerrepresentanter har bidratt til større tillit, både internt i styrene og mellom styrene og befolkningen tilknyttet verneområdene.

Lokal medvirkning er evalueringens andre hovedtema. Når det gjelder hvem som medvirker, varierer dette mellom verneområdestyrene. I nasjonalparkene Raet og Jomfruland er det grunneiere som er representert i styrene, mens det i Trollheimen er både brukerinteresser og grunneiere som er representerte. I Skarvan og Roltdalen er det grunneierrepresentasjon kombinert med en ekstra politisk oppnevnt representant fra Sametinget. Et sentralt funn i evalueringen er at flere aktører har medvirket og hatt innflytelse i styrenes beslutningsprosesser. På tvers av de fire forsøksområdene opplever grunneier- og brukerrepresentanter å bli hørt, og at deres innspill og perspektiver blir verdsatt i styrenes arbeid. Hvem grunneier- og brukerrepresentantene opplever å representere, varierer mellom de ulike styrene. Representasjon blir forstått ulikt, og her representerer Jomfruland et ytterpunkt, der

grunneierrepresentantene oppfatter seg som lokalsamfunnsrepresentanter med et helhetlig perspektiv på forvaltning av nasjonalparken til beste for lokalsamfunnet. I de andre tre områdene framhever både grunneier- og brukerrepresentanter at de representerer sine respektive geografiske områder og særinteresser.

Tilrettelegging for medvirkning for ulike interesser og grupper utenfor styrene, skjer først og fremst gjennom rådgivende utvalg. Dette gjøres ulikt i de fire områdene, og det er store variasjoner i sammensetning av rådgivende utvalg, størrelse på utvalget, møtehyppighet og arbeidsform. Evalueringen viser at det er et tydelig ønske i alle verneområdestyrene om å bruke rådgivende utvalg som en arena for dialog og diskusjon, men at en til nå ikke har lyktes i å realisere dette potensialet fullt ut.

De ulike aktørene i verneområdestyrene vurderer ulikt hva som kommer ut av medvirkningen knyttet til utvidelse av styrene. Politisk oppnevnte styrerepresentanter trekker fram lokal kunnskap om verneområder og kjennskap til ulike grupper og interesser berørt av vernet, som en viktig effekt av lokal medvirkning. Grunneier- og brukerrepresentanter opplever at de blir lyttet til og at deres perspektiver anerkjennes i styrenes arbeid, uten at dette nødvendigvis innebærer at de får gjennomslag i alle saker. De viktigste barrierene for medvirkning i verneområdestyrene er knyttet til at sakene er komplekse og omfattende og at saksmengden er stor i styrene. Dette gjør at det oppleves som ressurskrevende å medvirke, og at medvirkning forutsetter et visst kompetansenivå. Styrelederne har tatt en aktiv rolle når det gjelder å senke terskelen for at representanter med mindre erfaring fra styrearbeid skal ha mulighet til å delta på lik linje med politiske representanter med langt større erfaring.

I hvilken grad forsøksordningen **påvirker verneverdiene**, er evalueringens tredje hovedtema. Verneverdiene kommer til uttrykk i styrenes arbeid på to måter; gjennom konkret saksbehandling knyttet til skjøtsel, byggevirksomhet, aktivitet eller ferdsel, og gjennom større, prinsipielle saker som arbeid med besøksstrategi. De vanligste diskusjonene som oppstår omkring verneverdier dreier seg om hvordan det er mulig å balansere verneverdier opp mot bruk. Dette handler ofte om hvilke handlingsrom som finnes, og hvilke mellomsøsninger som kan ivareta både bruk og vern. Et tydelig funn i evalueringen er at forsøksordningen har bidratt til flere diskusjoner i styrene om verneverdier, som en følge av at grunneiere- og brukerrepresentanters lokalkunnskap møter forvaltningsplanenes overordnede og helhetlige hensyn til verneverdiene. Bevisstheten og kunnskapen om verneverdier har økt blant representantene i verneområdestyrene, og dette bidrar til at styrene i stor grad balanserer hensynet til lokale interesser med nasjonale vernehensyn. Når det gjelder påvirkning av verneverdier, er det ikke mulig å påvise at forsøksordningen med grunneier- og brukerrepresentanter har påvirket verneverdiene i noen entydig retning.

Miljødirektoratets vurderinger og faglige anbefalinger

Miljødirektoratet vil i det følgende gi noen vurderinger av forvaltningsordningen sett i lys av de to evalueringene. Vi mener evalueringene svarer ut de fire spørsmålene som lå til grunn for evalueringen:

- om formålet med vernet er ivaretatt på kort og lang sikt

- enhetlig forvaltning
- bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap
- økonomiske vurderinger

Vi har i vår vurdering ikke gått inn på alt evalueringen belyser, men valgt å fokusere på forhold hvor vi anbefaler oppfølging. I tråd med funnene og anbefalingene i rapportene ser vi særlig tre områder som bør følges opp; deltagelse i forvaltningsmodellen, styrket ressurstilgang og forvaltning innenfor vernets rammer. I tillegg ser vi behov for oppfølging som kan gi bedre beslutningsgrunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av områdene og noen praktiske grep som bør tas for å få en ryddig og langsiktig forvaltning.

Ivaretagelse av verneverdier

Miljødirektoratet viser til at verneområdene representerer store naturverdier som, når de forvaltes i et generasjonsperspektiv og i tråd med verneformålet, er et viktig grunnlag for langsiktig, lokal og naturbasert verdiskaping. Særlig nasjonalparkene og de store landskapsvernområdene utgjør et grunnlag for utvikling av naturbasert reiseliv. Ordningen med lokal forvaltning, som ble innført fra 2010, bidrar til at kommunene har bedre muligheter til å se forvaltning av verneområdene i sammenheng med kommunens øvrige arealforvaltning etter plan- og bygningsloven og legge til rette for naturbasert reiseliv i og i tilknytning til verneområdene. Direktoratet viser videre til at det i 2019 ble lagt frem en handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, hvor det legges til grunn en vernepolitikk som gjennom bruk skal bygge opp under både verneverdiene og gi grunnlag for økt verdiskaping.

I evalueringen av nåværende forvaltningsmodell konkluderer Nordlandsforskning med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket den. Nasjonalparkene gir mulighet for både økonomisk, kulturell, sosial og miljømessig verdiskaping. Det har skjedd en bevisst endring i forvaltningen de senere år med større vekt på å kunne ønske "velkommen inn" i nasjonalparkene slik at de, sammen med tilgrensende områder, i større grad kan brukes i markedsprofilering og økt verdiskaping. Evalueringene viser til at dette, i kombinasjon med den endrete forvaltningsordningen, kan ha økt faren for negativ utvikling for verneverdiene, selv om besøksstrategiene forsøker å kompensere for dette.

Med økende antall besøkende, klimaendringer, bestandsnedgang for mange arter og tap av biologisk mangfold samtidig med tydelige forventinger lokalt knyttet til reiseliv og arbeidsplasser, er det et økende behov for en strategisk og aktiv forvaltning av verneområdene. De sekretariatene som har kompetanse og kapasitet til å jobbe strategisk, gjennomføre målretta tiltak og drive nettverksbygging og forankring m.m, vil ha best forutsetninger for å møte utfordringene for sitt verneområde. Som evalueringen viser i f.eks. Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, hvor sentrale verneverdier er truet, så hindrer mengden enkeltsaker sekretariatet i å jobbe strategisk og planmessig som grunnlag for å igangsette nødvendige tiltak. I andre, mindre kompliserte områder finnes det både planer og strategier, mens gjennomføring av nødvendige tiltak begrenses av tildelte tiltaksmidler.

Miljødirektoratet vil også påpeke at en mer aktiv og kvalitetsmessig markedsføring av nasjonalparkene som besøksmål med store opplevelsesverdier kan være utfordrende for styrene å balansere opp mot ivaretagelse av verneverdiene. Nye brukergrupper (surfere, vindseilere,

terrengsyklistere, m.m.) og tekniske nyvinninger (terrengkjøretøy, droner, elsykler, m.m.) forsterker denne utfordringen. Dette er likevel problemstillinger som ville vært utfordrende også med andre forvaltningsordninger.

Evalueringsrapporten stiller også spørsmålsteget med styrenes evne og vilje til å håndtere konflikttemaer gjennom langsiktige prioriteringer og konkrete løsninger. I evalueringsrapporten er det mange henvisninger til at kompleksiteten i verneområdestyrenes oppgaver generelt er stor for de aller fleste verneområdestyrene og at bemanning og ressurser til å håndtere kompleksiteten er for liten til å løse de pålagte oppgavene. Forvaltningen av villreinens leveområder i Rondane er et eksempel på dette. Det er derfor viktig at styrene blir tilført tilstrekkelige ressurser slik at de kan utarbeide, revidere og følge opp forvaltningsplaner og besøksstrategier som kan gi tydelige retningslinjer for hvordan styret vil håndtere disse problemstillingene. Dette vil også kunne forhindre fokus på enkeltsøknader uten å se sumvirkninger. En kan også stille spørsmål ved om det er nødvendig med tydeligere statlige føringer for å sikre verneverdiene i de mest konfliktfylte områdene, f.eks. ved at Miljødirektoratet gjennom en mer aktiv klagebehandling kan gi tydeligere føringer på skjønnsrommet. En har også muligheter til å gi tydeligere styringssignaler gjennom godkjenning av forvaltningsplaner, besøksstrategier samt gjennom tildeling av drifts- og tiltaksmidler.

Dispensasjonspraksis, inkludert bruk av naturmangfoldloven § 48

Utfra innhentede data fra Miljøvedtaksregisteret, hvor styrene er pålagt å føre inn alle enkeltvedtak, ser en at det er stor variasjon i antall vedtak mellom styrene. Mens det er fattet over 500 vedtak i perioden 2014-2020 i Reinheimen, Blåfjella-Skjækerfjella og Midtre Nordland og med Dovrefjell-Sunndalsfjella på topp med nær 1000 vedtak, så er det i samme periode fattet under 30 vedtak i Møysalen, Seiland, Reisa og Ånderdalen. Motorferdselsvedtak dominerer (70%) med byggesaker på andre plass (9%).

I noen områder med sterke lokale brukstradisjoner ser det ut til at en liberal dispensasjonspraksis (motorferdsel, byggeprosjekter) har utviklet seg. Evalueringen viser til at det er vanskelig for styrene å fatte vedtak som er kontroversielle lokalt, men som kan være nødvendige for langsiktig ivaretagelse av verneverdiene. Det kan virke som det er betydelig lettere å være prinsipiell overfor søkere som ikke har nær tilhørighet til verneområdet.

Miljødirektoratet deler evalueringens bekymring rundt bruken av naturmangfoldloven § 48. Denne bestemmelsen er først og fremst ment brukt på spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det fremgår også av forarbeidene til loven at bestemmelsen i første rekke tar sikte på søknader som gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Hovedregelen skal derfor være at det ikke er anledning til å gi dispensasjon til større tekniske inngrep etter denne bestemmelsen.

Vi ser at § 48 i en god del saker forsøkes brukt på en slik måte at en endrer de rettslige rammene som er trukket opp i vernevedtak. Eksempler på slike vedtak kan være saker i tilknytning til kraftutbygging, hyttebygging og kjøring på bar mark. Det er derfor viktig at Statsforvalteren etablerer rutiner for å fange opp og om nødvendig påklage slike vedtak dersom de går utenfor verneforskriftenes rammer. Vi registrerer at statsforvalternes oppfølging og kontroll på dette området praktiseres forskjellig.

Det er samtidig en god del vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 som skyldes at verneforskriftene ikke er oppdaterte. Det er f.eks. mange eksempler på ulike typer nyttekjøring som burde vært regulert gjennom spesifikke dispensasjonsbestemmelser, men som i stedet blir hjemlet i § 48. Vi har i dag et stort etterslep i arbeidet med oppdatering av verneforskrifter. Evalueringsrapporten sier også "Enkeltvedtak kan sette presedens som endrer karakter på bruken stort over tid, som igjen kan få negative konsekvenser. Det er få eksempler på denne type presedensvurderinger."

Miljødirektoratet vil fortsette arbeidet med veiledning om innhold i og anvending av regelverket, blant annet gjennom veiledere og samlinger.

Vedtak som ikke følger forvalternes tilråding

Miljødirektoratet ser også at det i flere saker etter naturmangfoldloven § 48 treffes vedtak i strid med forvalters tilråding. Saksframlegget i slike saker kan være godt begrunnet og ha en tilfredsstillende gjennomgang av hjemmelsforhold, miljørettsprinsipper og skjønnsmessige vurderinger. Når styrene så treffer vedtak som ikke følger forvalters tilråding, med motsatt konklusjoner og gjerne som benkeforslag på et styremøte, vil begrunnelsen for vedtakene (inkludert vurdering av vilkårene i nml § 48) ofte være svært mangelfulle. Her er det behov for en større bevissthet både om verneforskriftens rammer og kravene til hjemmelshenvisning og begrunnelse.

Samlet belastning

Evalueringsrapporten har også pekt på betydningen av å vurdere samlet belastning, og "å forhindre sumvirkninger (økt samlet belastning av menneskelig påvirkning) som har negativ effekt på verneverdiene", jf. nml § 10. Det er særlig vist til konsekvenser av byggevirksomhet (sumbetraktninger og mulige konsekvenser av tilbygg/utvidelser av hytter og setre) og konsekvenser for villrein med omfanget av motorferdsel. Samlet betraktning av alle tiltak og all virksomhet i et verneområde er meget viktig og i mange områder helt avgjørende for at verneverdiene skal kunne opprettholdes over tid. Vi registrerer at slike betraktninger i dispensasjonsvedtak ofte er svært summariske og lite kontrollerbare.

Det er derfor viktig at det utarbeides gode og grundige forvaltningsplaner for verneområder som gir forutsigbarhet for grunneiere og brukere og gir verneområdeforvaltningen en arena for å vurdere den samlede belastningen av nåværende og fremtidige tiltak. Forvaltningsplaner må være oppdaterte og revideres jevnlig. Ressurssituasjonen har i noen tilfeller gjort at flere verneområdestyrer ikke har revidert sine forvaltningsplaner.

Enhetlig forvaltning

Rapporten sier videre at de "finner betydelige forskjeller i praksis mellom verneområdestyrene". Lokal forvaltning gjennom nasjonalpark- og verneområdestyrer gjør at det er utfordrende å etablere en helt enhetlig praksis i dispensasjonssaker. Forvaltningsmodellen legger opp til et større lokalpolitisk skjønn i forvaltningen, og det må derfor til en viss grad forventes at det kan bli forskjeller i skjønnsutøvelsen så lenge denne utøves innen verneforskriftens rammer. Dette kan likevel være utfordrende bl.a. av hensyn til likebehandling av brukere.

Miljødirektoratets godkjenning av forvaltningsplaner, klagesaksbehandling og generelt veiledningsarbeid bidrar på en positiv måte til å samordne forvaltningspraksis på tvers av administrative grenser.

Det finnes ingen samlet oversikt over effekter av dispensasjonspraksis. Det vil være behov for å utvikle bedre indikatorer for tilstand i verneområdene samt rapporteringsrutiner slik at en bedre kan følge med utviklingen. Det samme gjelder en bedre statistikk over utviklingen av gitte motorferdselstillatelser samt gjennomførte turer, både på barmark og snødekt mark.

Lokal forankring, medvirkning og eierskap

Konfliktnivået i verneområdeforvaltningen er redusert på nasjonalt nivå. Forvaltningsmodellen har også ført til økt lokal forankring, eierskap til og bevissthet om verneverdiene. En ser likevel at styresammensetningen er endret etter siste valg. Det er en klar tendens til at det sitter færre ordførere i styrene enn før. En ser også en liten grad av gjenvalg av representanter i flere styrer, noe som gjør at kontinuiteten i styrene blir svekket. En ytterligere delegering av kurante saker til forvalterne vil kunne gjøre styrearbeidet mer interessant ved at en da får mer fokus på strategi og langsiktige planer og mindre fokus på enkeltsaker. Dette vil også både forenkle og effektivisere saksbehandlingen av denne type saker.

Styrene er opptatt av mulighetene nasjonalparkene gir til verdiskaping. Evalueringen viser også til et ønske om og behov for en mer sømløs forvaltning mellom verneområdene og tilgrensende områder. I denne sammenheng er de administrative utvalgene viktige og de styrer som ikke har slike bør etablere denne type utvalg for å sikre den administrative kontakten mot kommunene og samordning med kommunal forvaltning ellers.

Evalueringsrapporten etterlyser tydeligere forventninger og mandat for de fylkeskommunale representantene i styret. Det vises blant annet til at "en aktivering av fylkeskommunenes regionale utviklerrolle gjennom verneområdestyrene vil kunne bidra til et mer helhetlig og regionalt forvaltningsperspektiv". En slik rolle vil også kunne bidra til at verdiskapingspotensialet blir bedre utnyttet. Miljødirektoratet slutter seg til denne vurderingen.

Sammensetning av styrer

Bakgrunnen for etablering av forvaltningsordningen med politisk sammensatte styrer kan føres tilbake til behandlingen av nasjonalparkmeldingen (St.meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*) i Stortinget i 1993 hvor det ble etterlyst "folkevalgt medvirkning og medbestemmelse" i forvaltningen (Innst. S. nr. 124 (1992-93) *Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*). Etter noen år med forskjellige forsøksordninger ble dagens modell med nasjonalparkstyret med folkevalgte politikere fra kommuner, fylkeskommuner og, hvor relevant, Sametinget valgt. Antallet representanter utpekt fra Sametinget i de enkelte styrene er fastsatt gjennom konsultasjoner mellom departementet/direktoratet og Sametinget og sikrer den samiske representasjonen i ordningen. Partssammensatte styrer ble også den gang diskutert. Representasjon i styret vil naturlig medføre bedre innsikt i og påvirkningsmuligheter på forvaltningen. Hvilke parter som ev skal inviteres til å sitte i styrene vil derfor være av betydning for deres påvirkningsmuligheter og hvilke interesser som blir vektlagt.

Etter naturvernloven av 1970 kunne nasjonalparker kun etableres på statens grunn eller grunn av samme art som grenser inntil statens grunn. Ved innføring av naturmangfoldloven i 2009

bortfalt kravet om statsgrunn. Dette medførte at det de senere år også er etablert nasjonalparker med en vesentlig andel privat grunn. Større verneområder på privat grunn ble tidligere etablert som landskapsvernområder. Eksisterende verneområder med styrer består derfor av en blanding av områder på hovedsakelig statlig og privat grunn. Hvem som eventuelt skal representere grunneierinteressene ved et ønske om grunneierrepresentasjon i styrene vil derfor ikke være åpenbart. For statlig grunn kan det også skilles mellom områder med ren statsgrunn i Nord-Norge og statsallmenninger i Sør-Norge.

En bred representasjon vil også bidra til store styrer, noe som kan bli mer krevende å administrere.

Etableringen av dagens forvaltningsordning kom etter et ønske om mer **folkevalgt** medvirkning og medbestemmelse i forvaltningen. Berørte kommuner ønsket større innflytelse over hvordan de store verneområdene ble forvaltet. Både partssammensatte styrer og grunneierrepresentasjon i styrene vil svekke innflytelsen til berørte kommuner og dermed svekke intensjonene bak forvaltningsordningen, slik den var tenkt. Politikere er også valgt for å representere alle interessene i forvaltningen, er ofte erfarne styrerepresentanter, vant med å sette seg inn i vanskelige og kompliserte prosesser og er gjennom dette vant med å foreta nødvendige politiske avveininger mellom interessene innen de rammer som ulikt lovverk setter. Med få unntak er all annen arealforvaltning underlagt lokalpolitisk styring. Det virker derfor unaturlig at områder av så stor nasjonal interesse at de har fått et eget forskriftsverk skal fravike fra et slikt system.

Dagens styrer varierer i størrelse fra 3 til 16, alt etter hvor mange kommuner og fylkeskommuner verneområdet berører samt hvor mange representanter som er valgt fra Sametinget. Ved grunneierrepresentasjon eller partssammensatte styrer vil antallet styrerepresentanter øke, noe som både vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser. En endring av styresammensetning som medfører at noen av de berørte kommunene må vike plassen for partsrepresentanter for å ha samme antall styrerepresentanter, kan ikke anbefales. En eventuell utvidet representasjon vil også øke behovet for driftsmidler til styrene.

Miljødirektoratet vil anbefale at forvaltningsordningen videreføres med ren folkevalgt sammensetning av styrene.

Miljødirektoratet vil likevel understreke at grunneier- og partsinvolvering er viktig i verneområdeforvaltningen, men at dette bør ivaretas gjennom en mer aktiv bruk av rådgivende utvalg.

Klima- og miljødepartementet må vurdere hva som skal skje med de fire prøveordningene som er igangsatt, om de skal avvikles eller om de, eventuelt noen av dem, skal gjøres permanente.

Rådgivende utvalg

Rammene for dagens forvaltningsordning ble lagt i 2009 i Prop 1 S (2009-2010) og budsjettproposisjonen for KLD. Rådgivende utvalg ble understreket som et viktig organ for å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndighet, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøorganisasjoner, samiske interesser der det er relevant osv. Begge evalueringene viser at en til nå ikke har lyktes i å realisere potensialet som rådgivende utvalg har som en arena for dialog og diskusjon.

En større bevissthet hos flere av styrene og forvalterne om den ressursen et rådgivende utvalg kan være er nødvendig, både for å tilføre verdifulle innspill til forvaltningen samt sikring av bedre lokal forankring, medvirkning og eierskap til verneområdene. En mer aktiv bruk av utvalgene til å diskutere prioriteringer og rammer for skjønnsutøvelse i forvaltningsplaner og besøksstrategier vil også gjøre deltakelse i utvalgene mer interessant. Dette vil utvikle utvalgene fra kun å være en enveis informasjonskanal, som mange informanter i evalueringen påpeker, til å bli en mer aktiv del av forvaltningen. Evalueringen av styrer med parts- og grunneierrepresentasjon viser at en mer aktiv deltakelse fra disse gruppene kan gi en merverdi til bakgrunnen for styrets vedtak. Denne erfaringen bør kunne utnyttes gjennom de rådgivende utvalgene selv om en ikke kan legge opp til ordninger hvor enkeltsaker skal innom utvalgene i særlig grad. For å sikre mulighetene for deltakelse i utvalgene, spesielt fra frivillige organisasjoner, bør det også vurderes om utvalgsrepresentantene bør honoreres slik at ikke økonomi blir et hinder for å delta.

Andre forhold

Forholdet til Statsforvalteren

Ved etablering av nåværende ordning ble det bestemt at Fylkesmennene skulle være arbeidsgiver for forvalterne, men at forvalters tid skulle disponeres av styrene/styreleder. Alternativer kunne ha vært at styrene selv sto som arbeidsgiver, noe som ville krevd en helt annen administrativ ressurs samtidig som det ville åpne for større ulikhet og usikkerhet i ansettelsesforholdene for den enkelte forvalter. En ansettelse i en av kommunene kunne også vært en mulighet, men ville trolig også medført behov for en større administrativ ressurs og mindre enhetlig ansettelsesforhold.

Ansettelse hos statsforvalteren har medført enhetlige ansettelsesforhold, selv om vi ser at de økonomiske rammebetingelsene for forvalterne varierer. Forvalterne nyter også godt av det faglige fellesskapet og ressursene som finnes hos statsforvalteren, noe som er viktig for forvalterne. Dette er en ordning som har fungert bra selv om en ser noe ulik faglig og administrativ oppfølging av forvalterne fra statsforvalternes side. Det har vært en del utskifting av samt permisjoner hos forvaltere. Statsforvalteren vil da kunne sikre vikarer samt følge opp nyansettelser på en god måte og dermed bidra til kontinuitet og erfaringsoverføring. Det er viktig at statsforvalteren er bevisst på dette ansvaret slik at styrene er sikret den forvalterkapasitet de er tildelt uten unødig opphold. Evalueringen påpeker at det er et ønske om at både Statsforvalteren og Miljødirektoratet følger opp forvalterne enda bedre. Miljødirektoratet vil følge opp dette med hyppigere fagsamlinger hvor faglige oppdateringer, erfaringsdeling mellom forvaltere, juridiske problemstillinger og praktiske erfaringer fra naturoppsynet (SNO) kan være aktuelle tema. Direktoratet vil også videreføre ordningen med egne kontaktpersoner, både naturfaglig og juridisk, til hvert styre.

Forvalterne sitter på små kontorsteder adskilt fra statsforvalternes hovedkontorer. Dette krever en del egne tekniske løsninger for å fungere godt. Det er viktig at statsforvalternes fellesadministrasjon (STAF) er bevisst på dette og sørger for at de tekniske løsningene fungerer godt også på slike steder. Når forvalterne er ansatt hos statsforvalterne, vil de i dag få en mailadresse som indikerer ansettelsesforholdet (nn@statsforvalteren.no). Statsforvalteren administrerer også arkivtjenester for styrene og postadressen til styrene og forvalterne blir dermed postadressen til aktuell statsforvalter. Dette skaper en viss misnøye hos styrene og samarbeidsparter og kan bidra til unødig forvirring og uklare signaler om styrenes og forvalternes myndighet og tilhørighet. Dette bør teknisk være enkelt å endre på, og det finnes

noen konkrete forslag til mulige løsninger. Dette burde være en oppgave som STAF burde kunne bidra til. Miljødirektoratet vil følge opp dette punktet.

Ved etablering av forvaltningsordningen ble det lagt opp til at det skulle bygges opp robuste forvaltningsknutepunkt lokalt hvor forvalterne skulle sitte i et kontorfellesskap med andre som jobbet med utmarksrelaterte oppgaver, f.eks. nasjonalparksentre, fjellstyrer og SNO. Eksempler på denne type forvaltningsknutepunkt er Lom, Røros, Hjerkin og Saltdal. Lokalpolitiske ønsker medførte imidlertid at flere forvaltere ble mer spredt enn det som var intensjonen og dermed sitter på kontorer uten det ønskede fagmiljøet rundt seg. Miljødirektoratet vil vurdere om lokaliseringssted kan være medvirkende årsak til en viss utilfredshet og turnover hos noen forvaltere og eventuelt ta dette opp med aktuelle styrer med tanke på hvordan eksisterende knutepunkt kan styrkes.

Kunnskapsgrunnlag for forvaltningen

Evalueringen av forvaltningsordningen påpeker behovet for økt kunnskap som grunnlag for en god kunnskapsbasert forvaltning. Dette gjelder generelt kunnskap om verneverdiene i området, men det understrekes også at det er viktig å få bedre kunnskap både om sumeffekter av bruk, tålegrenser samt en bedre samlet oversikt over de dispensasjonene som gis, både til byggevirksomhet og andre inngrep samt den økende motorferdselen, både på snødekt mark og barmark. Utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier vil også kreve denne type kunnskapsinnhenting. Det vil også være nødvendig framover å få bedre oversikter over etterlevelsen av disse planene. Oppsyn og overvåkning bør derfor styrkes og det bør utvikles et eget overvåkingsprogram for de store verneområdene.

Statens naturoppsyn

Behovet for SNO sin tilstedeværelse for å drive naturoppsyn og å gjennomføre tiltak berøres flere steder i evalueringsrapporten. Miljødirektoratet deler oppfatningen av at SNO sin rolle som nasjonalt ansvarlig oppsynsmyndighet for verneområder er svært viktig, og erfarer at behovet for tilstedeværelse både har økt og endret karakter i løpet av den tiden forvaltningsordningen har eksistert. Noen årsaker til dette er at:

- En stor andel av verneområdene opplever økt bruk og nye bruksformer som medfører økt press på verneverdiene. Dette medfører økt behov for oppfølging av ulovligheter og informasjon
- Stort behov for tiltak i form av tilrettelegging, skjøtsel, restaurering og overvåking for å ivareta verneformålet, utfordrer og underbygger behovet for SNO som kompetansemiljø for slike tiltak
- SNO har kunnskap om naturtilstand, bruksmønster over tid, samt skjøtselshistorikk, som forvaltningsmyndigheten drar nytte av. SNO erfarer at man på den måten blir en viktig kontinuitetsbærer i et system der medlemmer i styrene og til dels forvaltere jevnlig skiftes ut.

SNO sin kapasitet til å følge opp de store verneområdene søkes dekket opp av eget personell og gjennom tjenestekjøp fra blant andre Statskog Fjelltjenesten, fjelloppsyn, med flere. I de første årene etter etablering av SNO var samtlige av oppsynsstillingene i SNO knyttet til nasjonalparker og andre store verneområder. I forbindelse med gjennomføringen av nasjonalparkplanen (St.meld. nr. 62 (1991-1992)) ble det de første årene i tillegg etablert flere nye oppsynsstillinger

ved opprettelse av nye verneområder. Denne praksisen opphørte etter hvert og det har i den siste 10-årsperioden kun blitt opprettet en slik stilling, tilknyttet Lofotodden nasjonalpark.

SNO har i samme perioden fått mange nye oppsynstillinger og nye typer oppdrag knyttet til rowilt, kystoppsyn, villreinoppdrag mv., og hele korpset har med dette blitt mer multifunksjonelt, som igjen gir stordriftsfordeler og synergieffekter for aktiviteten. Kapasiteten i SNO har imidlertid ikke økt i tilstrekkelig grad til å kunne følge opp den store økningen i antall verneområder (store og små) og dermed det økte behovet for oppsyn og gjennomføring av bestilte forvaltningstiltak. Denne utviklingen nevnes i evalueringsrapporten, og en økning i antall oppsynstillinger vil være nødvendig for å kunne dekke dagens og fremtidens behov.

Miljødirektoratet mener SNO gjennom det nasjonale oppsynsansvaret, miljø- og lokalkunnskap og som kontinuitetsbærer, har en særlig viktig funksjon i store verneområder hvor de forvaltningsmessige utfordringene kan være svært mangfoldige og utfordrende, og hvor forvaltningsordningen medfører stadige utskiftninger av styremedlemmer og forvaltere. Disse aspektene er derfor viktig å se i sammenheng i den videre oppfølgingen av evalueringen av forvaltningsordningen.

Veiledere og veiledning

Miljødirektoratet har utarbeidet en rekke veiledere for arbeidet i nasjonalpark- og verneområdestyrene:

- Forvaltning av verneforskrifter
- Strategi for bruk av tiltaksmidler
- Besøksforvaltning
- Norges nasjonalparker - designmanual
- Sårbarhetsvurdering
- Forvaltningsplaner på nett

Miljødirektoratet vil oppdatere disse ved behov. Miljødirektoratet vil også bidra til at forvaltningsplaner inkludert besøksstrategier blir utarbeidet og revidert som et grunnlag for mer enhetlig forvaltning og en tilrettelegging for bruk som ikke går utover verneverdiene.

Miljødirektoratet vil også videreføre veiledning og informasjon gjennom ulike etablerte kanaler, både direkte dialog med styrer og forvaltere og gjennom felles ordninger som nasjonalparkkonferansene og forvaltersamlinger.

Mer ressurser til forvaltning og tiltak

Oppbygging av forvaltningsordningen har bidratt til 62 nye statlige forvalterstillinger lokalisert lokalt i kommuner rundt de store verneområdene. Statsforvalterne, som arbeidsgiver og ansvarlig for lønns- og driftsutgifter til forvalterne, er tilført ca. 1 mill. kr i økte rammeoverføringer pr stilling. Drift av de 48 nasjonalpark- og verneområdestyrene koster ca. 15 mill. kr pr år. Som tidligere nevnt har økt fokus på en mer aktiv forvaltning i form av besøksforvaltning m.m. krevd en økt innsats fra forvaltningsapparatet, et behov som imidlertid er uavhengig av forvaltningsordningen. Saksforberedelse til styrebehandling krever imidlertid en betydelig ekstrainsats i forhold til hva som hadde vært nødvendig dersom statsforvalteren skulle behandlet sakene selv etter gammel forvaltningsordning. Forvaltningsordningen har dermed krevd en betydelig økning i tildelte ressurser sammenlignet med en ren statlig forvaltning.

Tiltaksmidlene til skjøtsel, vedlikehold, kanalisering, tilrettelegging, informasjon og andre tiltak har økt betydelig etter at den nye forvaltningsordningen ble innført. Det er derfor tilført betydelige ressurser til forvaltning av nasjonalparkene og andre store verneområder. Økt behov for skjøtsel og kanalisering samt oppfølging av besøksstrategier tilsier at disse behovene fortsatt vil være økende i årene som kommer. Det samme gjelder midler til nødvendig kunnskapsinnhenting av ny og oppdatert kunnskap som grunnlag for en bedre målrettet og kunnskapsbasert forvaltning. Søknadsmengden fra styrene ligger i dag på det dobbelte av tilgjengelige ressurser på aktuell budsjettpost og antas å ville øke ytterligere etter hvert som besøksstrategiene for styrene blir vedtatt. Dette er behov som er uavhengige av forvaltningsordning.

I evalueringsrapporten er det likevel mange henvisninger til at ressursene er ulikt fordelt. Miljødirektoratet vil også påpeke dette. Noen forvaltere/styrer har en så stor arbeidsbyrde, både grunnet stor saksmengde og/eller høyt besøkstrykk, at det går ut over langsiktig og målrettet planlegging gjennom utarbeidelse og oppdatering av forvaltningsplaner og besøksstrategier. Selv om det kan synes som at kapasiteten er god flere steder, finnes det flere styrer/forvaltere hvor det klart er behov for økt kapasitet.

Utfra egne vurderinger samt den samlede arbeidsbelastning som framgår fra evalueringsrapportene synes det som at det iallfall kunne vært behov for 5-10 forvaltere til, bl.a. til sekretariatene for Dovrefjell-Sunndalsfjella, Blåfjella-Skjækerfjella/Lierne, Midtre Nordland, Rondane-Dovre, Raet, Færder og Ytre Hvaler.

Det er et uttrykt politisk ønske å stimulere til mer lokal verdiskaping, næringsutvikling, levedyktige bedrifter og helårlige arbeidsplasser med grunnlag i verneområdene og merkevaren Norges nasjonalparker. Verdiskapingsprogrammet "Naturarven som verdiskaper" viste at det ligger gode muligheter for økt verdiskaping i tilknytning til verneområder. Evalueringsrapporten viser at nasjonalpark- og verneområdestyrene også er opptatt av dette. Budsjettposten som gir muligheter for stimulerings- og innovasjonsmidler til denne type virksomhet har imidlertid blitt kraftig redusert siden 2019.

Dersom det er ønskelig kan direktoratet gi en presentasjon og utdypende gjennomgang av rapportene og av våre anbefalinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdsenheten
Greger Hörnberg

Datum
2021-04-19

Diarienummer
511-1008-2021

Enligt sändlista

Beslut om bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja, Strömsunds kommun

Länsstyrelsen har 2021-04-19 fattat beslut om bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja, Strömsunds kommun. Beslutet inklusive bilagor sänds till er för kännedom. Instruktioner om hur beslutet överklagas finns i bilaga 3.

Beslutet kungörs torsdagen 22 april 2021 i Östersundsposten och Länstidningen.

Med vänlig hälsning

Greger Hörnberg, 010-225 34 54

Naturvårdshandläggare, Länsstyrelsen Jämtlands län

Bilagor

Beslut om bildande av fågelskyddsområde, inklusive bilagor

Sändlista

Statens Fastighetsverk SFV, Box 2263, 103 16 Stockholm, sfv@sfv.se
Voernese Sameby, nejlakroik@gmail.com Nils Aron Kristoffersson Kroik,
Storjola, 917 04, Borgafjäll
Arctic Air, info@norrhelikopter.se Klimpfjäll, Volgsjövägen 31, 912 32 Vilhelmina
AviFauna naturresor, admin@avifauna.se Vikingagatan 100 B, 217 75 Malmö
Bergsstaten, mineinspect@bergsstaten.se Varvsgatan 41, 972 32 Luleå
Bluelake Mineral AB, info@bluelakemineral.com Brahegatan 29, 114 37
Stockholm
Börgefjell nasjonalparkstyre, tore.todas@statsforvalteren.no Tore Tødås,
Postboks 2600, 7734 Steinkjer, Norge
Johan Sernheim, Norderåsen 645, 836 93 Hæggenås
Jämtlands ornitologiska förening, info@jorf.se c/o Elisabeth Marklund,
Orrviksvägen 7, 832 94 Orrviken

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Datum
2021-04-19

Diarienummer
511-1008-2021

Jämtland-Härjedalens skidförbund, skidor@jhidrott.rf.se Box 384, 831 39 Östersund
 Länsstyrelsen i Västerbottens län, vasterbotten@lansstyrelsen.se 901 86 Umeå
 Monica Hansson, Emriks Gata 14, 582 25 Linköping
 Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se 106 48 Stockholm
 Naturskyddsföreningen Jämtland-Härjedalen, Kansli Mitt c/o Studieförbundet, Storgatan 136, 881 40 Sollefteå, mitt@naturskyddsforeningen.se
 Nils Olofssons Dödsbo c/o Jan Olofsson, Ålandsvägen 17, 870 10 Ålandsbro
 Sametinget, kansli@sametinget.se Box 90, 981 22 Kiruna
 Sigrid Ann-Mari Kristoffersson, Margits väg 8, 917 04 Borgafjäll
 Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se 551 83 Jönköping
 Strömsunds kommun, kommun@stromsund.se Box 500, 833 24 Strömsund
 Sportfiskarna, info@sportfiskarna.se Svartviksslingan 28, 167 39 Bromma
 Strömsunds Turism, turistinformation@stromsund.se Box 500, 833 24, Strömsund
 Sveriges Geologiska Undersökning, sgu@sgu.se Box 670, 751 28 Uppsala
 Thomas Holmberg, thho46@gmail.com Fällvikshamn143, 870 30 Nordingrå
 Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se Ärendemottagning, Box 810, 781 28 Borlänge
 Transportstyrelsen, Transportstyrelsen, Registrator, 601 73 Norrköping
 Vilhelmina södra sameby, info@stihken.se Mathias Blind, Box 2077, 912 98 Klimpfjäll

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdsenheten

Beslut

Datum
2021-04-19

Dnr
511-1008-2021

Bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja inom delar av fastigheter Blåsjöfjäll 1:1 och Orrnäsfjäll 1:1, Strömsunds kommun

Uppgifter om fågelskyddsområdet

Namn:	Skåarnja
Kommun:	Strömsund
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	I norra delen av länet, längs Vildmarksvägen cirka 15 kilometer norr om Ankarvattnet.
Fastigheter:	Delar av Blåsjöfjäll 1:1, Orrnäsfjäll 1:1,
Markägare:	Statens Fastighetsverk
Areal:	4 012 hektar
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Beslut

Med stöd av 7 kap. 12 § miljöbalken (1998:808), samt 10 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att följande föreskrifter skall gälla till skydd för fåglar och fåglars häckning i det område som markerats i karta, bilaga 1. Beslutet gäller till och med 10 juli 2023 och ersätter det tidigare beslutet (Dnr 511-1910-2018) i och med att det vinner laga kraft.

Syftet är att värna fågellivet och att skydda hotade fjällfåglars häckningsområde, deras ägg och bon under häckningsperioden.

Fågelskyddsområdet omfattar båda sidor om Vildmarksvägen och framgår av bilagd karta. Avgränsningen sträcker sig från bron över Gaavesjohke i höjd med Raavre i söder, västerut längs västra sidan av Gaavesjohke, från Vildmarksvägen längs led nordvästerut, sedan på ett avstånd av cirka 300 meter öster om Jetnemsälven mot norska gränsen och därefter längs riksgränsen, samt norrut längs länsgränsen mot Västerbotten. Österut går avgränsningen längs Vildmarksvägen och längs skoterled, därefter på ett

BeslutDatum
2021-04-19

511-1008-2021

avstånd som varierar mellan en och tre kilometer öster om Vildmarksvägen mellan topparna 1144, 1032 och höjdryggen 1050 meter över havet, samt söderut längs leden från Skåarnja mot Vildmarksvägen och längs skoterled.

Fågelskyddsområdets namn skall vara **Skåarnja fågelskyddsområde**.

Föreskrifter

Inom området råder förbud att under perioden 10 juni till och med 10 juli:

1. färdas eller uppehålla sig med undantag för:

- a) vägbanan (Vildmarksvägen), samt iordningsställda parkerings-, och informationsplatser invid väg,
- b) markerad led från Vildmarksvägen längs Jetnemsälven till norska gränsen, markerad i karta, bilaga 1,
- c) markerad led från Vildmarksvägen till Skåarnja, markerad i karta bilaga 1,
- d) markerad led från Vildmarksvägen till sjön övre Raavrejaevrie markerad i karta, bilaga 1. Innehavare av giltigt fiskekort får nyttja leden i samband med fiske under upplåtelsestid som sammanfaller med beträdnadsförbudet. Vidare gäller att innehavare av fiskekort får beträda isen samt vid isfritt vatten beträda stranden men inte avvika mer än 100 meter från vattenlinjen.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437), framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförordningen (1978:594) eller vid skydds jakt på rovdjur enligt jaktförordningen (1987:905).

Föreskrifterna gäller inte statlig tjänsteman i tjänsteutövning och inte heller personal som på Länsstyrelsens uppdrag övervakar eller inventerar i området.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för vägghållare att beträda hela vägområdet i samband med drift och underhåll av vägen.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge tillstånd för fågelinventeringar eller annan liknande undersökning.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge företag och organisationer tillstånd för färdledarledda friluftaktiviteter.

Länsstyrelsen Jämtland ska vara naturvårdsförvaltare av fågelskyddsområdet avseende information, skyltning och uppföljning av djurlivet.

BeslutDatum
2021-04-19

511-1008-2021

Beskrivning av ärendet

2012 fattade Lännsstyrelsen i Jämtlands län beslut om interimistiskt förbud inom ett område som ungefär motsvarar utbredningen av naturreservatet Skåarnja idag. Detta beslut togs efter underrättelse från Rikskriminalpolisen om att många fågelarters bon systematiskt plundrats på ägg i området under lång tid. Lännsstyrelsen fattade därför beslut om ett beträdnadsförbud och tillsynen av området förstärktes under denna period. Beslutet gällde i tre år med start 2012 och förlängdes sedan två gånger med ett år i taget. Parallellt påbörjade Lännsstyrelsen arbetet med att bilda ett naturreservat i området där föreskrifterna skulle innefatta beträdnadsförbud under fåglarnas häckningstid. Beträdnadsförbudet togs senare bort ur reservatsförslaget då Lännsstyrelsen gjorde bedömningen att ett separat beslut om fågelskyddsområde med beträdnadsförbud ger bättre möjligheter att följa upp och eventuellt anpassa områdets utformning. Beslut om naturreservatet Skåarnja togs 2017, men något fågelskyddsområde hann inte bildas det året.

Istället kom beslut om fågelskyddsområde att gälla under 2018 – 2020. Under den perioden har tre fågelinventeringar gjorts i området, räkning av fordon längs Vildmarksvägen har genomförts och Lännsstyrelsen har hållit en utökad tillsyn i området, där ingripanden har dokumenterats. Resultat från Birdlife Sveriges fågelinventeringar under 2018 och 2019, samt Lännsstyrelsens fågelinventering under 2020, har identifierat tre områden som särskilt skyddsvärda och hela området definieras som en viktig "hot spot" för fjällfåglar i södra fjällområdet. Fordonsräkning genomförd av Strömsunds kommun visar att antalet fordon som passerat längs Vildmarksvägen har ökat under de senaste åren från totalt cirka 24 700 fordon 2018 till 38 780 under 2020. Under tiden för beträdnadsförbudet 2020 passerade omkring 16 800 fordon. Under samma period visar tillsynsdokumentation att naturbevakare genomförde 427 ingripanden mot personer som trotsade beträdnadsförbudet.

En utvärdering av resultaten har medfört att gränserna för fågelskyddsområdet justerats. Det föreslagna beslutet om fågelskyddsområde ska till att börja med gälla en treårsperiod och följas upp med inventeringar samt utvärderas innan ett nytt beslut fattas.

Markägare, innehavare av särskild rätt inom området, berörda kommuner, ett flertal berörda myndigheter, intresseorganisationer samt företag verksamma i området gavs möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut om fågelskyddsområde. Flera yttranden inkom och Lännsstyrelsen har beaktat alla yttranden i sin bedömning.

BeslutDatum
2021-04-19

511-1008-2021

Motivering till beslutet

Lännsstyrelsens bedömning är att fågellivet i området har ett högt skyddsvärde och att ett beslut om ett fågelskyddsområde behövs för att värna olika fågelarter och skydda deras häckning inom ett lättillgängligt fjällområde. Lännsstyrelsen bedömer att ett beträdnadsförbud från 10 juni till 10 juli är nödvändigt för att en allmänhet inte ska störa häckande fåglar, för att området inte ska vara tillgängligt för ägg- och boplundrare, samt för att möjliggöra effektiv tillsyn av fågelskyddsområdet.

Fågelskyddsområdets föreskrifter tillåter inte att området utanför vägbanan beträds, med undantag för väghållaren i samband med underhåll av vägen. Området närmast vägbanan blir tidigt snöfritt och där har många fåglar sin häckning. Förutom att färdas på Vildmarksvägen är det tillåtet att stanna till på parkerings- och informationsplatser invid vägen. Undantaget från beträdnadsförbudet är också en vandringsled från Vildmarksvägen till Børgefjells Nationalpark på den norska sidan och en vandringsled från Vildmarksvägen till Skårnja. Innehavare av giltigt fiskekort har även möjlighet att via en upplåten led ta sig från Vildmarksvägen till fiskevattnet övre Raavrejaevrie med närliggande små tjärnar som också ingår i fiskekortet. Företag och organisationer kan dessutom söka Lännsstyrelsens tillstånd för att utföra färdledarledda friluftaktiviteter inom området, under förutsättning att hänsyn till fågellivet tas.

Markägaren Statens Fastighetsverk har i sitt yttrande inget att erinra emot förslaget till beslut men föreslår att utvärderingen efter tre år bör vara en jämförelse mellan fågeltäthet/häckningsutfall inom respektive utanför förbudsområdet, samt att ett tälningsförbud i anslutning till sjöarna under häckningsperioden bör övervägas som ett alternativ till beträdnadsförbudet. Lännsstyrelsen kommer att beakta synpunkterna i sitt fortsatta arbete i området.

Strömsunds kommun har förståelse för avsikten att skydda en känslig fauna under en känslig tid men uttrycker en förvåning över att länsstyrelserna inte lyckats göra en enhetlig bedömning av skyddsvärdet i området på de olika sidorna av länsgränsen. Lännsstyrelsen i Västerbotten är medveten om att det finns värdefulla fågelområden i Jämtland och anser att Lännsstyrelsen i Jämtlands län har den bästa kunskapen för fastställande av gränserna för fågelskyddsområdet Skårnja. Samtidigt efterfrågar de en större likriktning mellan länen beträffande Stekenjokkplatån. De anser att en gränsdragning längs Vildmarksvägen, där området öster om vägen undantas från beträdnadsförbudet, skulle vara fördelaktigare och medföra en jämnare fördelning av besökstryck, slitage och störningar. De ställer sig också tveksamma till att ett beträdnadsförbud är ett verkningsfullare skydd mot boplundring än en vaksam allmänhet som har tillträde till området. Lännsstyrelsen i Jämtlands län har förståelse för synpunkterna men menar att

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

det föreslagna fågelskyddsområdets areal har reducerats med över 60% jämfört med tidigare och vill därför utvärdera resultaten av riktade fågelinventeringar i det aktuella skyddsområdet innan gränserna justeras ytterligare. I det utvärderingsarbetet bör en dialog mellan länsstyrelserna eftersträvas.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om nytt fågelskyddsområde men erinrar om att ett tillträdesförbud av denna storlek utgör en avsevärd inskränkning på allemansrätten vilket gör det viktigt att löpande följa upp att syftet med restriktionerna uppnås. Alternativa övervakningsmetoder bör också övervägas. Länsstyrelsen kommer att ta hänsyn till Naturvårdsverkets synpunkter i det fortsatta arbetet i området.

Jämtlands ornitologiska förening är i grunden positiva till fågelskyddsområdet och tidsperioden för beträdnadsförbudet men efterlyser en lösning där både skyddsåtgärder och tillgängliggörande vägs samman så att besökare har fler områden att röra sig i. Exempelvis i en zon på 50 till 100 meter runt parkeringsfickorna längs Vildmarksvägen eller längs väl avgränsade leder i skyddsområdet. Länsstyrelsen förstår synpunkterna på ökad tillgänglighet men vill utvärdera inventeringar under den kommande fågelskyddsperioden innan några justeringar av gränserna görs. Stora arealer har tillgängliggjorts för allmänheten och med föreliggande beslut är det möjligt att gå längs leder mot Børgefjell och Skåarnja, samt i en korridor upp mot Domprosten vid länsgränsen. Att tillgängliggöra en bred zon runt parkeringsfickor längs Vildmarksvägen är inte lämpligt eftersom många fåglar anlägger sina bon på marken i zonen närmast vägen där marken tinar fram först.

Intresseprövning

Föreskrifterna är framtagna för att tillgodose syftet med skyddet och är anpassade till fågelskyddsområdets värden och den hotbild som föreligger. Föreskrifterna är avsedda att begränsa störning på fågellivet under häckningsperiod, samt möjliggöra effektiv tillsyn. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer enligt 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark och vattenområden m.m. att beslutet om ändrade föreskrifter och utbredning av området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

miljöbalkens 3 och 4 kapitel samt att det är förenligt med för området gällande kommunal översiktsplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen bedömer att skäl saknas för att genomföra en särskild konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De föreslagna föreskrifterna utgörs av bestämmelser som under en kort period begränsar rätten att färdas och vistas i ett begränsat område. Föreskrifterna förändrar till viss del förutsättningarna för företag som i sin verksamhet allemansrättsligt nyttjar området, genom att tillstånd från Länsstyrelsen krävs. Konsekvenserna för allmänheten eller i övrigt bedöms sammantaget vara så begränsade att det saknas skäl för att en särskild konsekvensutredning.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Marita Ljung med naturvårdshandläggare Greger Hörnberg som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, samt chef för naturskydd och förvaltning Per D Sander.

Marita Ljung
(beslutande)

Greger Hörnberg
(föredragande)

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför underskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Information

Enligt 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får Länsstyrelsen meddela dispens från föreskrifter den har meddelat för ett djurskyddsområde om det finns särskilda skäl. En sådan dispens får ges endast om det är förenligt med föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att fågelskyddsområdets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar.

Utöver fågelskyddsområdets föreskrifter gäller fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).

Beslut

Datum
2021-04-19

511-1008-2021

Bilagor

1. Beslutslista
2. Översiktslista
3. Överklagandehänvisning

Sändlista

Beslut med bilagor

Statens Fastighetsverk SFV, Box 2263, 103 16 Stockholm, sfv@sfv.se
Voernese Sameby, nejlakroik@gmail.com Nils Aron Kristoffersson Kroik,
Storjola, 917 04, Borgafjäll
Arctic Air, info@norrhelikopter.se Klimpfjäll, Volgsjövägen 31, 912 32 Vilhelmina
AviFauna naturresor, admin@avifauna.se Vikingagatan 100 B, 217 75 Malmö
Bergsstaten, mineinspect@bergsstaten.se Varvsgatan 41, 972 32 Luleå
Bluelake Mineral AB, info@bluelakemineral.com Brahegatan 29, 114 37
Stockholm
Børgefjell nasjonalparkstyre, tore.todas@statsforvalteren.no Tore Tødås,
Postboks 2600, 7734 Steinkjer, Norge
Johan Sernheim, Norderåsen 645, 836 93 Häggenås
Jämtlands ornitologiska förening, info@jorf.se c/o Elisabeth Marklund,
Orrviksvägen 7, 832 94 Orrviken
Jämtland-Härjedalens skidförbund, skidor@jhidrott.rf.se Box 384, 831 39
Östersund
Länsstyrelsen i Västerbottens län, vasterbotten@lansstyrelsen.se 901 86 Umeå
Monica Hansson, Emriks Gata 14, 582 25 Linköping
Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se 106 48 Stockholm
Naturskyddsföreningen Jämtland-Härjedalen, Kansli Mitt c/o Studieförbundet,
Storgatan 136, 881 40 Sollefteå, mitt@naturskyddsforeningen.se
Nils Olofssons Dödsbo c/o Jan Olofsson, Älandsvägen 17, 870 10 Älandsbro
Sametinget, kansli@sametinget.se Box 90, 981 22 Kiruna
Sigrid Ann-Mari Kristoffersson, Margits väg 8, 917 04 Borgafjäll
Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se 551 83 Jönköping
Strömsunds kommun, kommun@stromsund.se Box 500, 833 24 Strömsund
Sportfiskarna, info@sportfiskarna.se Svartviksslingan 28, 167 39 Bromma
Strömsunds Turism, turistinformation@stromsund.se Box 500, 833 24,
Strömsund
Sveriges Geologiska Undersökning, squ@squ.se Box 670, 751 28 Uppsala
Thomas Holmberg, thho46@gmail.com Fällvikshamn143, 870 30 Nordingrå

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum

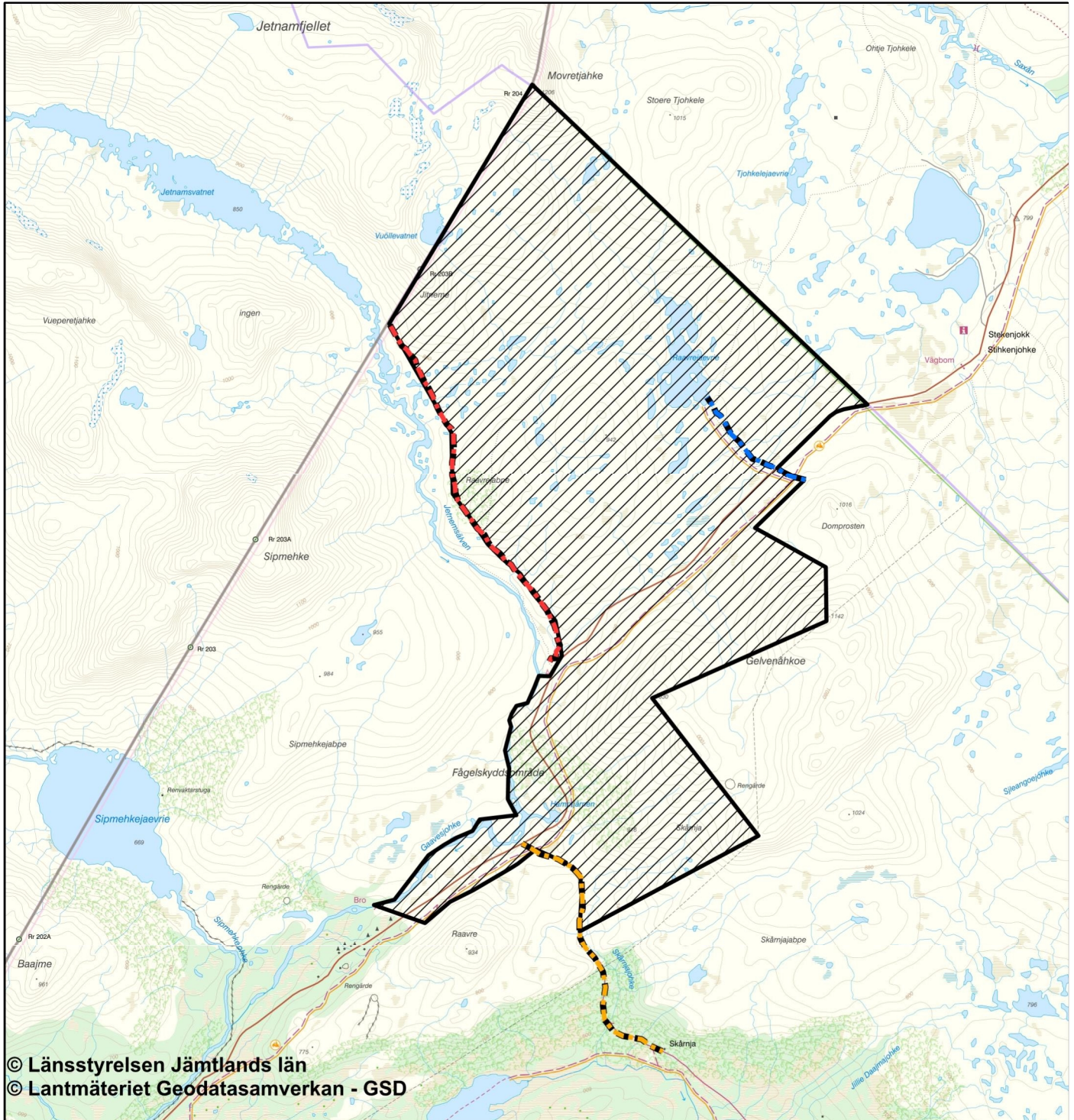
2021-04-19

511-1008-2021

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se Ärendemottagning, Box 810, 781 28
Borlänge
Transportstyrelsen, Transportstyrelsen, Registrator, 601 73 Norrköping
Vilhelmina södra sameby, info@stihken.se Mathias Blind, Box 2077, 912 98
Klimpfjäll

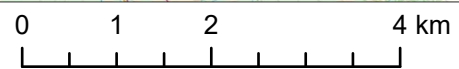
Fågelskyddsområde Skåarnja Beslutskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Teckenförklaring

- Föreskriftsområde, beträdnadsförbud 10 juni - 10 juli
- Led längs Jetnemsälven, omfattas av föreskrift b)
- Led mot Skåarnja, omfattas av föreskrift c)
- Led till Raavrenjaevrie, omfattas av föreskrift d)

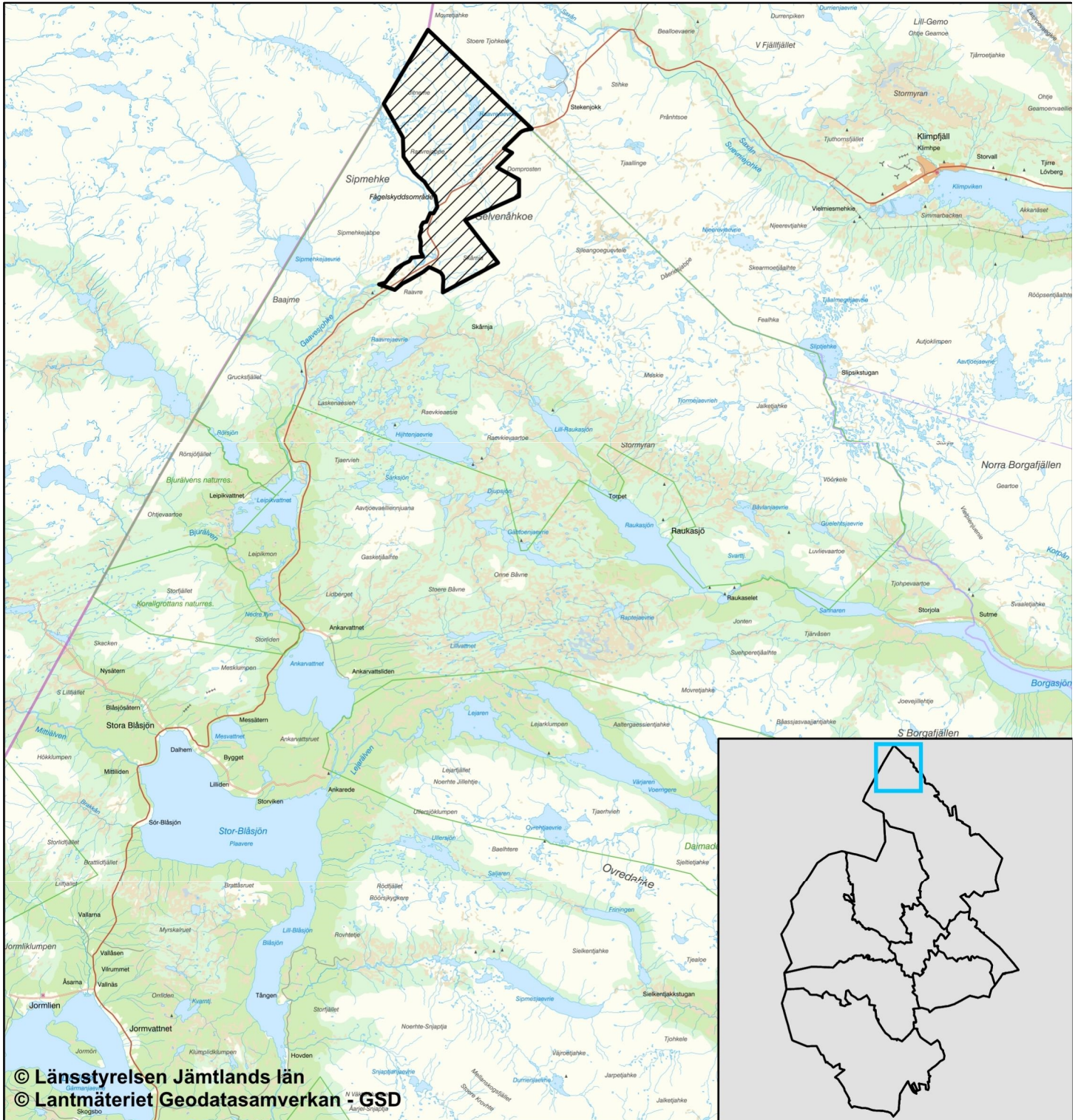

Skala: 1:80 000

Fågelskyddsområde Skåarnja Översiktskarta

 Fågelskyddsområde Skåarnja

0 10 Km

Skala: 1:250 000

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Jämtlands län antingen via e-post; jamtland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, jamtland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 30 00. Ange diarienummer 511-1008-2021.